

Jeg skal saaledes gøre opmærksom paa, at den første Valglov, der udkom efter Juni-Grundloven, viser, at Ordet „omtrent“ i Grundlovens § 32 fik en meget vid Fortolkning, idet man foruden almindelige Retfærdighedshensyn tog Hensyn ikke blot til geografiske Forhold, men ogsaa til en rimelig Fordeling af Valgkredsene mellem de forskellige Landsdele, til de større Købstæder, til Befolkningstætheden m. m. I den første Valgkredsordning, der blev vedtaget i 1849, var det saaledes, at uagtet det hed i Grundloven, at Folketingets Medlemsantal skulde være som eet Medlem for hver omtrent 14,000 Indbyggere, saa fandtes der dog Kredse paa under 10,000 Indbyggere, Viborg-Kredsen talte saaledes kun 9,474 Indbyggere, og der var Kredse paa over 17,000 Indbyggere, f. Eks. Langeland, der talte 17,080. Ved Grundloven af 1866, hvor man forhøjede Indbyggertallet for hver Kreds fra 14,000 til 16,000 Indbyggere, varierede Kredsene i den første Valgkredslov fra under 12,000 Indbyggere, f. Eks. Skern-Kredsen, der kun talte 11,812, til over 27,000, som den Gang fandtes paa Nørrebro, hvor der var 27,220. Det ærede Medlem vil altsaa se, at uagtet der ikke indeholdtes nogen Bestemmelse i Grundloven i den af mig antydede Retning, saa har man ved Valgkredslovene stadig fulgt den Praksis at tage Hensyn til Folketal, Befolkningstæthed og geografiske Forhold. Hvad her agtes grundlovsfæstet, er saaledes ikke noget nyt; man gør kun et Forsøg paa at fæstne, hvad der har været Praksis, saa længe vi har haft den fri Forfatning, fra 1849 og til nu.

Det ærede Medlem, der førte Ordet for Højre, talte for Resten i meget varme Ord, forekommer det mig, om Grundloven af 5. Juni 1849, saa jeg fristes til at spørge det ærede Medlem, om han vil være med til at indføre den Grundlov; det kunde vi maaske tales ved om, hvis det virkelig er hans og Højres Hensigt at komme helt tilbage til den. Men det antager jeg ikke er Mening. Det ærede Medlem vil kun vise en Uoverensstemmelse imellem Grundloven af 5. Juni 1849 og det Lovforslag, der her foreligger fra Regerings Side.

Det ærede Medlem kritiserede endvidere det foreliggende Forslag, idet han udtalte, at i det Forslag til Ændringer i Grundloven, som Regeringen har forelagt, gives der i § 91 en tydelig Anvisning paa, hvorledes man kan ændre Grundloven ved almindelig Lov, og det ærede Medlem kom senere ind paa en Betragtning af, at man kunde ændre Grundloven ved en alminde-

lig Lov, idet man med Hensyn til Valgretsaldere til Kommuneraadene og derigennem til Landstinget ved en simpel Forandring i den kommunale Valglov kunde forandre 25 Aars Valgretsaldere til en 20 eller 18 Aars Valgretsaldere. Jeg forstaar ikke, hvor det ærede Medlem har faaet den Oplysning fra, men denne Udtalelse er et Vidnesbyrd om, at det ærede Medlem ikke har set, hvad der staar i det foreliggende Forslag, thi dette gaar jo netop ud paa det modsatte. Det hedder jo nemlig i Forslaget til § 91: „Valg til de kommunale Raad i København, Frederiksberg, Købstæderne (hvortil henregnes Marstal) og i Sognekommunerne foretages efter Reglerne for Forholdstalsvalg af og blandt de Beboere i Kommunen, der opfylder Betingelserne i § 30 for Valgret til Folketinget“. Betingelsen for at faa Valgret til de kommunale Raad er altsaa, at man skal opfylde Betingelserne i det foreliggende Forslag til § 30, hvor det udtrykkelig hedder, at en af Betingelserne for at faa Valgret er, at vedkommende har fyldt sit 25de Aar. Hvordan det ærede Medlem saa regner ud, at man ved Forandring i den kommunale Valglov skal kunne forandre Grundloven, forstaar jeg ikke. Dette Forhold kan i Fremtiden, hvis dette Forslag vedtages, ikke forandres uden gennem en ny Grundlovsændring.

Det ærede Medlem udtalte blandt andet, at man jo ingen Sikkerhed havde for, hvor længe den nuværende Konseilspræsident indtog sin nuværende Stilling, og det har det ærede Medlem jo nogen Ret i, men der laa i det ærede Medlems Ord en Tilkendegivelse af, at hvis der var en Mulighed for at beholde mig i min nuværende Stilling, var der ikke den Fare, man kunde vente, at der vilde komme, naar min Efterfølger kom til at indtage den Plads, jeg indtager. Hvis dette ligger i det ærede Medlems Ord, synes jeg, det ærede Medlem skulde gøre, hvad han kan, for at beholde mig, og saa skulde han sørge for at komme til Forstaaelse med mig og med den Regering, jeg staar i Spidsen for, og jeg tror, at Højre i saa Henseende ogsaa gjorde vel i at mærke sig dette, thi det ærede Medlem kan have Ret i, at det, hvis det ikke lykkes os at gennemføre dette Forfatningsforslag, som vi har bragt herop med saa stor Tilslutning fra Folketinget, kunde hænde, at der kom andre efter os, der gjorde endnu større Krav gældende.

Dernæst havde vi i Gaar den Fornøjelse at høre et Foredrag af det ærede